

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črenovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Govor g. Zelko Ivana, dobrovniškoga kaplana v Bogojini, novembra 8. na širitelskom sestanki.

Dragi širitelje i drugi navzoči! Vsem so vam poznani krvavi dogodki v Španiji. Dva največšiva neprijatelja sta se poprijela v boji. Brezverstvo, brezbožen komunizem šče včiti krščanstvo. Kak belo nemre biti čarno, tak se tudi vera i brezverstvo nemreta spoprijateljiti, tak tudi bolševiški komunizem i krščanstvo ne. — *Boj v Španiji je gledalo dnešnjega človeštva.* Ne samo v Španiji, nego po vsoj Evropi se bije boj med verov i neverov, boj na življenje i smrt. Šatanova roka je vužgala požar, ki se je razširo že na ves svet. Brezbožstvo zametavle vse razodete bože istine, ruši cerkvene ustanove i razširjavle navuk brez Boga, brez vere v posmrtnost.

Ta brezbožna vojska ide po vsem sveti, po vsej državaj, po mestaj i tudi v vsakjo ves, po šolaj i zvüna nje. Pomagajo pa joj oni, ki toti ne želejo komunizma, a s svojoj nemarnostjov, strašljivostjov, s svojoj mlačnostjov i popuščanjem nikaj ne včinjijo, da bi stavili te požar. I to so po velkjo večini katoličani.

Sami znate, da je tudi naša krajina že jako zastupljena od komunistične propagande, da tudi pri nas jako peša versko i jakostno življenje, da je razvüzdano i pokvarjenost vsikdar vekša i za vnože že nekaj ščista navadnoga. — Brezverstvo, v prvjoj vrsti bolševizem, je vseširo, na vsjoj črti, v napadi, z vsvoj besnostjov se je vrgeo na krščanstvo i Cerkev, zato ar je krščanstvo največša ovira, da komunizem nemre zavladati po vsem sveti. Kak je tudi znano, so bolševiški brezverci pozvali svetovni kongres brezbožnikov za 7. febr. 1937. v Moskvo, gde se ma zbrati do 1600 članov iz 46 držav sveta, da s pomočjov i pod vodstvom tej pristašov mobilizira vse svoje sile po vsem sveti za boj proti Cerkvi.

Borba brezverstva proti veri i Cerkvi je tak stara, kak je staro krščanstvo. A žalibog je ta borba proti pečini Kristušovoj v zdajšnjem stoletji vsikdar ostrejša i je postanola vse bole javna i si sama dala naslov: boj za pravice. Kristušov neprijateo — šatan — bole kak kda prle — napovedavle boj Kristušovimi kraljestvi.

V toj strašnoj zmešnjavi so zdignoli glas naš najvišiji čuvar krščanstva — sv. Oča — viden Kristušov

namestnik na zemli. — Kda je domovina v nevarnosti pred neprijatelom, nastane v domovini naednok mobilizacija. Vsi, ki so sposobni domovino braniti, stojijo pripravljeni, vsakši na svojem mesti. Vsakši se zgene i po svojoj moči skrbi za obrambo domovine: vojaki na fronti, drugi doma. — Kristušovo kraljestvo je zavolo mlačnosti krščenikov v nevarnosti. Zato so sv. Oča pozvali vse krščenike, naj se zbüdjijo od mlačnosti, naj se zdigne vse verno lüstvo kak eden človek pod Kristušovov zastavov proti nekrščanskimi dühi i nekrščanskimi življenji, naj se s križom zaznamenüvani krščeniki pod vodstvom svojih pušpekov borijo za Kristušovo kraljestvo na zemli. — Kak se pa naj mi v tom boji borimo za Kristušovo kraljestvo? Več je pripomočkov i eden je tisk.

Moč i važnost tiska.

Eden plebanoš je šo na predganco i je etak začno: „Če bi bio jaz šatan.“ Lüdje so ga samo jako gledali, ka bo zdaj i on je naprej pravo: „Ka mislite, ka bi včino z vami? Ali bi vas včio preklinjati Boga, Marijo, svēce? Ali mislite, da bi vas napelavao na krajo, laž, na poboje, na bitje? Ali mislite, da bi vam priporočao pijanstvo, razvüzdanošt? Ali mislite, da bi sejao med vami svajo i kreganje? Ne, nego nekaj drugoga bi napravio. Naročo bi vam slabe časopise. Zadošta bi bilo. Slabi tisk bi vse opravio namesto menē. Iz vas bi napravio: preklinjevalce, tovaje, nečistnike, morilce...“ Iz toga vidimo moč tiska. Tisk z lehkotov napravi to, ka vnoži ljudje ne bi mogli včiniti.

Ka mislijo od tiska brezverci?

Moči tiska se zavedajo posebno brezverci i neprijatelje sv. Cerkve. Vzemimo na primer Rusijo. Že od samoga začetka komunistične revolucije je ruska vlada polagala veliko važnost ravno na tisk. Znala je, ka tisk napravi iz lüdi. Ves tisk je vzela pod ostro nadzorstvo komunistične stranke. Po statistiki, ki jo prinaša moskovski list „Ekonomičeskaje Žizn“, izhaja i Sovjetskoj Rusiji 5400 listov, ki izidejo v 35 milijon izvodaj. Leta 1931. je bilo vödanih 53.000 knjig v 835 milijon izvodaj.

Slab tisk je kak tisti neprijateo, od šteroga pravi sv. evangeli, da je

prišeo v noči i posejao kokoj med pšenico. Tiho, tak da nišče ne opazi i zastupla svoje čitatele. Nikaj ne pove, nikaj ne pokaže, gde se skrivle reč, ki nosi v sebi žalec, s šterim zapiči i se zasadi v düšo.

Dober tisk.

Kak je slab tisk padec i pogüba vnožih, tak je dober tisk vstajenje i življenje vnožih. Nekak je napisao, da je dober tisk nekše vrste osmi sakrament. Zaistino, po dobrom tiskü pridejo milosti i dobrote za düšo i jo v dobrom vtrjavlejo. Blagosloveni je takši tisk, ki je vodnik i ne zvodnik, ki zida na pečino Cerkve i ne na pesek nevere.

Zdajšnji sv. Oča so posebno povdarili pomen dobrega tiska. Letos je bila v Rimi svetovna razstava katoličanskoga tiska. Tudi naši časopisi: Novine, Marijin list i Ogracek — so bili na toj razstavi. Razstava je bila s tem namenom, da se važnost dobrog tiska povdari. Pri toj priliki so bila v Rimi tudi velka zborovanja, da bi se naj katoličanski tisk po vsem sveti kem bole razširo.

Pri drugoj priliki so sv. Oča ednomi velikimi francoskimi časnikari podarili zlato pero z rečmi: Vaše pero je več vredno, kak 100 jezero možov. To je papova reč, ki dobro kaže, kakše važnosti je dober katoličanski tisk.

Pred nedavnim je bila sestavljena statistika, kelko mi katoličanci damo v različne dobre namene: za siromake, tisk itd. Odstotek za tisk je strašno nisiki. Čüдно, da se šče mi katoličanci premalo zavedamo važnosti tiska. Plebanoš Pierre L'Ermite pravi: „Katoličanci so pomen tiska za 100 let zapali.“ Jasno nam je teda, če nam sv. Oča pravijo, da mi naš penez bole pri Bogi naložimo, če damo za dober krščanski tisk, kak pa v kakši drugi dober namen, na pr.: za šole ali cerkve: „Zaman zidate šole i cerkve, če ne podpirate dobrega tiska.“

Širitelje,

prepričani sem, da vi z veseljom delate za naš tisk, da se ne strašite trüda pri tom. Vsakša vaša reč izgovorjena za naš katoličanski tisk, je prava apoštolska reč — i vi s tem delate v dühi katoličanske akcije. —

Govor g. Maučec Joška, profesora v Bogojini na grobi † Baša Ivana, dekana i plebanoša pri priliki širitelskoga sestanka novembra 8.

Predragi širitelje, dragi domačini!

13. februara 1937. leta bo minolo 7 let, gda je ednomi najznamenitejšomi pa tudi najplemenitejšomi sini Slovenske krajine v 56 leti starosti prenehalo biti njegovo lübezni puno srce. I te veliki sin naše Krajine, je bio prečastiti g. Baša Ivan, dekan i bogojanski plebanoš, na šteroga grob smo mi dnes prišli. Toga plemenitoga sina, šteri je zrasedo iz našega slovenskoga kmečkoga lüdstva, je dičila: nesebična lübezen do slovenskoga naroda, gorečnost na poli düšnoga pastirstva, nevtrüdlivost v izobrazbi slovenskoga lüdstva, bistroča düha, darežljivost i odkritosrčnost; to so bile one velke jakosti, štere je noso pokojni bogojanski plebanoš Baša v svojem srci ves čas svojega düšnoga pastirstva. Te jakosti so bile ravno one nositelice, štere so Bašovo ime занesle ne samo med najmenšo vesnico v Slov. krajini, liki tudi prek Müre med ostali slovenski narod. — Pa tudi te jakosti, štere so tak globoko bile vceplene v

njegovom srci, so bile one fundamentalne lastivnosti, štere so zgradile tak velki, skoro kristalnočisti značaj osebnosti, kak ga je meo pokojni dekan Baša.

Zato mi dovolite, dragi širitelje pa tudi drugi, šteri ste prišli v tak velkom številu, da se dnes, gda stojimo na grobi tak velkoga dobrotnika, šteri je vse svoje življenje posveto samo za dobrobit i srečo Slov. krajine i njenoga slovenskoga lüdstva, spomnim bar v kratkih rečaj ino to samo v dveh pogledaj: kaj vse je napravio za svojo bogojansko faro i pa v pogledi, ki ga je meo do našega domačega katoličanskoga tiska.

Župniski zapiski i lüdska govoricica nam svedočijo, da je bila pred prihodom Baše bogojanska fara popunoma razburkana. Versko življenje je bilo mlačno, svaja, preklinjanje tolvajija i odürjavanje je vladalo teda med bogojanskimi farniki. Novi plebanoš, pa kak dober dühovni pastir i dober düšeslovec — spoznavalec lüdske düše, se je z lübeznijov do svojih novih farnikov poprijao težkoga dela. Najprle si je mladi plebanoš iskao pot

do mladine; naskori se ga je mladina oklenola i zlübila, kak svojega najboušega očo. — Pa tudi dijaško mladino je zbirao okoli sebe, štera je bila vsakdenešnji njegov gost. Bodrio jo je, naj ne opeša v živlenskih nevolaj i žrtvaj i nej davao lepe navuke i navodila za življenje. Zato je ravno bogojanska fara mela v njegovom časi največ dijaštva v Slovenskoj krajini. Gosto sv. prečiščavanje je razširio v svojoj fari i tak poživo versko življenje. Vsi so ga zlübili, kak mladina i dijaštvo, tak stari. Vsi so v njem vidili kak najboušega prijatelja i očo. Što je bio v nesreči, v telovnoj ali düševnoj stiski — vsakši je najšeo pri njem tolažbo i pomoč. Tak se je njegova fara zmerom bole zdigavala, tak da je postanola najbouša fara v Slov. krajini i to v vsakšem pogledi: kak v versko—katoličanskom, tak kulturno—prosvetnom i tudi narodnostno—slovenskom.

Kak že skoro 50 letnik, se je pokojni bogojanski plebanoš poprijao ednoga največšega dela, šteroga je že noso v svojem srci skoro 20 let: postaviti novo cerkev v Bogojini. I to je

Sv. Oča so v svojoj okrožnici od KA posebno naglasili i naročajo pušpekcom: „Povejte vi vašim vernikom, ki delajo združeno z pušpeki i dühovniki v apoštolskom delovanji, da so oni bole kak drugi i kak kda inda: izvoljeno lüstvo, kralesko dühovništvo, sveto lüstvo, bože lüstvo, od šteroga guči sv. Peter (1 Petr. 2, 9). To vala tudi za vas, predragi! — Dnesden je ne zadosta, da bi samo neštärni delali za tisk. Vsakši je po svojoj moči dužen pomagati pri apoštolstvu krščanskoga tiska. Eden s perom, drugi z rečjov, z širjenjom i agitiranjom za naš tisk, ali pa bar s tem, da si ga naroči.“

Potreba dobrog tiska je dnes tak velka, da če bi mi v Slovenskoj krajini ne meli svoj katoličanski tisk, bi ga morali ustanoviti. Hvala Bogi pa, da ga že mamö. Zato ga pa poštüjmo — poštüjmo ga v prvjoj vrsti zato, ar je katoličanski — poštüjmo ga pa tudi i podpirajmo, ar je v njem trüd onih, ki v njega polagajo düšo i svoje najbouse.

Dühovnik predga na tjeden samo ednok i to samo pou vöre, a časopis govori celi tjeden i den. Predgo posliša samo par sto lüdi i to znotra cerkve, a zvüna cerkve — po cestaj i hišaj — po vseh krajaj predgajo neprijatelje sv. Cerkve po slabom tiskü.

Če neprijatelje Cerkve verestüjejo, ali bomo mi prijatelje Cerkve spali?! Če neprijatelje Cerkve gučijo po svojem tiskü, ali bomo mi mučali? Če se neprijatelje Cerkve pripravljajo na boj, ali bomo mi na križ roke držali? Če se neprijatelje na nemo zapovid Moskve vsi pokorijo, ali nemamo mi ešče vekše düžnosti bogati na glas iz Rima? Ja, predragi, nam trbe močnih borcov, hitrih bežcov, ki bodo hitrejši kak komunistični agitatorji, nam trbe nevstrašenih delavcov, ki bodo znali prle kak komunisti raznesti naš tisk med lüdi.

Vsakše leto se zbirate na širitelske sestanke. To so za vas kak dühovne vaje, iz šterih idete okrepleni za nadalno borbo, gde se navdüšite za apoštolsko delo katoličanskoga tiska.

Mejte to zavest i idite s tov zavestjov na delo, da vi vršite važno delo pri obnovi sveta v Kristušovom dühi.

tudi z velikimi žrtvami i trüdom dosegno. Nova njegova cerkev je sve-tišče, štero je ne samo v diko i okras bogojinskoj fari, liki celoj Slovenskoj krajini. Novo svetišče, zozidano po božem navdehnjenji, vsakša posamičnost i celota je lepota, štera zamisli samo pravi umetnik. Tak glasi i bo glasö več sto let te velki cerkveno—kulturni spomenik Slovenske krajine poznim zanamcom, da je v Bogojini v letih 1908—1931., v letih svetovne morije — pa tudi v letih zlate slobode Slov. krajine, župnikovao ne samo goreči dühovnik, lübiteo slovenskoga naroda i veliki prijateo mladine, liki tudi mož, šteri je bio obdarjen z jasno-bistrim razumom. — I tak je delao velki dobrotnik slovenskoga lüdstva v bogojanskoj fari punih 23 let, dokeč so ga ne velke skrbi i britkosti — pa tudi razočaranja strla i tak je odnemogeo v 56 leti starosti 13. februara v petek 1931 leta.

Pa tudi v pogledi do našega domačega katoličanskoga tiska ma pokojni plebanoš Baša ogromne zaslüge.

Da je Slovenska krajina ostala slovenska i doživela leta 1919. slobod-

do, se moremo zahvaliti v velki meri našimi domačimi slovenskimi tiskari: *Kalendarji, Marijnomi listi i Novinam.* Pa što je bio začetnik vsega toga za naše slovensko ljudstvo zgodovinsko tak velkoga dela? — Bili so trije naši slovenski duhovniki, zastopniki iz vseh treh delov naše krajine: kak zelene Goričke i žitorodne Ravenske pa Dolinske i to: *tišinski kanonik dr. Ivanoci Franc, dekan Baša Ivan i ešče zdaj živeči izdajateo i vrednik naših domačih katoličanskih listov plebanoš Klekl Jožef.*

Pred 50 leti je v našoj krajini ne bilo skoro nikšega duševnoga življenja. V šolaj se je naša slovenska mladina učila samo vogrski jezik. Edino, ka so ljudje duševnoga čili, je bila v cerkvi predga, pesem — pa molitvena kniga. — I ravno v tom žalostnom časi so nastopili dr. Ivanoci, Baša

i Klekl, z namenom, da osnovejo društvo, ki bi davalo vsakše leto Slovencom naše Krajine dobre slovenske knjige do rok. Pa to se njim je zavolo velikih težav ne čisto posrečilo.

V tistom časi je ne bilo tak lahko začetni izdavatji slovenske knjige na Vogrskom, kama je tudi spadala naša Slov. krajina. Ljudstvo je ne bilo tak navajeno na čtenje, da bi se v zadostnom številu priglasila za naročnike; na drugoj strani pa so naše slovenske duhovnike tožili madžarskoj vladi, da s tem, da širi slovenske knjige, dela proti državi. Tožili so je tak pri cerkvenoj oblasti pri pūšpeki, kak pri političnoj na ministerstvu v Pešti. I posledica je bila, da sta kaplana Baša i Klekl bila premeščeniva iz naše Krajine med Bele Hrvate na Građiščanskom, ar sta z dr. Ivanocijom

branila slovenski jezik. — Pa dr. Ivanoci se je z mladima kaplanoma Bašom i Kleklom ne strašo trūda pa potrivnosti. Šli so s svojim delom naprej, dokeč je ne zagledao beli den Kalendar Srca Jezušovoga i to ravno pred 33 leti, leta 1903. Izid kalendara leta 1903. je bilo velko zgodovinsko delo za našo krajino, šteroga pomen moremo vsikdar pravično poštvovati. Pa ne je ostalo samo pri Kalendarji, liki leta 1904. je izišeo Marijin List i leta 1913. pa Novine. Ves te naš domači tisk je vršo vsa leta od začetka do dnes velko versko-vzgojno, kulturno-prosvetno pa tudi narodnostno delo i to bo tudi vršo i se borio proti vsem protivnikom naše krajine i našega ljudstva.

Dragi navzoči, za to velko delo moremo biti bogojanskomi plebanoš Baši globoko zahvalni. Njegova prerana smrt nam je velki vdarec napravila. Pa njegov grob i njegova veličastna cerkev nam vsikdar nananjata, da moramo ostati tistomi zvesti, ka je dekan Baša širio med nami. Posebno pa pokažimo, da bomo širili kak najbolje naš domači tisk, šteri nas 33 let brani, podpira i včl. Vsi na delo za te namen: edni s pisanjom, drugi s širitelstvom pa naročanjom za napredek i srečo naše Slov. krajine — to je bila žela našega velkoga narodnoga būditela: Baša Ivana i njegovih sodelavcov!

NEDELA

dvajsti peta po Risalaj.

Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Kološanom. Bratje! Ne henjamo za vas moliti i prositi, naj bi si popunoma spoznali njegovo volo v vsjoj duhovnoj modrosti i razumnosti: da bi živeli vredno Gospoda i njemi bili popunoma po voli, ar bi prinašali sad vsakšega dobrega dela i rasli v spoznanji božem, se v vsakoj moči, kak se spodobi mogočnosti njegove slave, za vsakše potrpjenje i stanovitnost vtrjavali, i z veseljom zahvaljuvali Očo, ki nas je napravo sposobne za delež pri herbiji svetih v svetlobi; zakaj rešo nas je iz oblasti kmice i prestavo v kraljestvo svojega prelūboga Sina, v šterom mammo odrešenje, odpūščenje grehov.

Evangelij (Mataj 24). Tisti čas je pravo Jezuš svojim vučenicom: „Gda te videli gnūsnobo opūščenja na svetom kraju, napovedano po proroki Danieli, — što čte, naj razmi — te naj bežijo v breg, šteri so v Judeji; i što je na strehi, naj ne hodi dol, da bi kaj yzeo iz svoje hiše; i što je na poli, naj se ne vrača domo po svoj plašč. Jaj pa nosečim i doječim v tistih dnevaj! Molite, da se vaš beg ne zgodi po zimi ali na soboto; zakaj te de velka stiska, kakše ne bilo od začetka sveta do zdaj i je tudi več ne bo. I če tisti dnevi ne bi bili skrajšani, ne bi bio rešeni nieden človek; nego zavolo zvoljenih bodo tisti dnevi skrajšani. Če vam te što pove: „Glejte, tu je Kristuš,“ ali: „Tam je,“ ne vrylite. Vstanoli bodo najmre krivi Kristuš i krivi proroki i bodo delali velka znamenja i čude, tak da bi tudi zvoljene premotili, če bi bilo mogoče. Glejte, naprej sem vam povedao. Če vam bodo pravili: „Glejte, v pūstini je, ne hodite yō;“ „Glejte, v hrmbi je,“ ne vrvlite. Kak najmre blisk pride od vzhoda i posveti do zahoda, tak de tudi s prihodom Sina človečega. Kdekoli je mrtvo telo, tam se bodo zbirali jastrebi. Taki po tiskih tistih dnevoj pa bo sunce otelnelo i mesec ne bo davao svoje svetlosti i zvezde bodo kapale z neba i nebeske sile se bodo gibale. Te se bo prikazalo znamenje Sina človečega i se bodo jokali vsi narodi na zemli; i vidili bodo priti Sina človečega na oblakih nebe z velikov močjoj i slavov. I pošle svoje angele pri mogočnom glasi trompet i zbrali bodo njegove zvoljene od štirih vetrov, od kraja do kraja nebe. Od figovoga dreva pa se včite prilike: Kda postane njegova vejka že gingava i poganja listje, znajte, da je bližji leto. Tak tudi vi, kda te videli vse to, znajte, da je bližji — pred dverami. Zaistino, povem vam: Te rod ne prejde, dokeč se vse to ne zgodi. Neba i zemla prejdeti, moje reči pa ne bodo prejše.

K uredbi od kmečkih dugov.

Z uredbov od likvidacije kmečkih dugov je prevzela vse duge kmetov proti denarnim zavodom i kreditnim zadrugam, če so nastali pred 20. aprilom 1932, „Pooblašćena agrarna banka“, ki ma pravico vrediti te duge i sprimati v imeni države vsa plaćila obrokov na račun teh dugov. Prvi obrok je že prišeo 1. novembra 1936 i dužniki ga morajo po členu 29 i po uredbi plaćati po začasnom proračuni i to: dužniki šteri skupni dugovje denarnim zavodom i kreditnim zadrugam ne preseagajo zneska 25.000 Din, bodo poslali taki PAB-i najmenje deseti deo svojega na polovico znižanoga duga na račun zapadnjenooga obroka; tisti, ki presega njuv dug denarnim zavodom i kreditnim ustanovam 25.000, bodo pa poslali banki kak prvi obrok znesek, ki znaša desetino njuvoga denešnjega duga. V meseci novembri dobijo dužniki v tom smisli pozive, da plaćajo prvi obrok i od denarnih zavodov i od kreditnih zadrug i od svojih prvejših vūpnikov, kak to odrejuje člen 32. pravilnika za

Boža služba v Kobilji.

Preminočo nedelo 15. novembra je bilo na Kobilji Martinovo posvečenje. Sv. Martin je patron prijazne kobiljanske cerkvice, štero so si Kobiljančarje z velkov požrtvovalnostjoj, pa vseedno z veseljom postavili i ešče vsikdar skrbijo za edno ali drugo stvar, ki je v cerkvi potrebna, tak na priliko majo nove klopi, kelih, zdaj so naročili spovedarnico. Vsakšega svojega prošćenja se Kobiljančarje veselijo, Martinovoga pa šče najbolje. To so dnevi, kda njim ne trbe iti dobro vōro daleč v Dobrovnik k službi božjoj, nego se zberejo doma v svojoj kapeli i to tudi takši, ki farno cerkev odnotra jako ne poznajo. Pa ne samo domači, tudi iz sosednih vesi i far prihajajo v Kobilje na prošćenje, celo iz vogrske strani iz Jošavec. — Letos so težko čakali Martinovo. Zvedeli so najmre, da se v šoli deca pa tudi starejši včijo lepe slovenske cerkvene pesmi, s šterimi bi naj dostojno počastili Martinov svētek. To je bilo nekaj novoga za Kobilje. Na svetek sam se napolnila cerkvice i ešče zvūna so morali neštērni ostati. Slovenska cerkvena pesem je prvokrat po osvobojenji zadonela v prelepoj hiži božjoj. Dosegamao se je vsikdar vogrski popevalo, čeravno ka so tū sami Slovenci. Ne samo v narodnostnom pogledu, nego tudi v verskom je bio skrajni čas, da se vpela namesto vogrskoga slovensko petje. Mladina najmre ne razmi vogrski i tudi starejši so že vnojo pozabili, ka so se v madžarskoj šoli navčili. Zato je vogrsko petje oviralo i ne pospešavalo versko življenje. Vse inači zagrabl človeka slovenska pesem, kak vogrska. To so Kobiljančarje dobro čutili i so ne mogli prehvaliti četveroglasne litanije Matere bože z odpevanjom. Vnogi so ešče kaj takšega ne čili.

Kak smo že pisali v naših Novinaj, so Kobiljančarje prosili prevz. g. pūšpeka, naj bi dovolili, da bi bila na Kobilji vsakšo drugo nedelo sv. meša i slovenska predga. Zdj se njim je žela spunila. G. pūšpek so njim to dovolili. I v kratkom se začne redna boža služba na Kobilji.

izvedbo uredbe od likvidacije kmet- skih dugov.

Kda sprejme poslana zneske, bo PAB mislila, da so dotični dužniki spunili svojo obveznost, zapadlo 1. novembra t. l., gda dobi od njuvih prvejših vūpnikov potrebne podatke i obračune od teh dugov i gda bo na njuvoj podlagi znižala glavnico, kak to odloča odredba, bo pa izvršila končni obračun anuitet. Če se bo pokazalo več kak znesek, sprejeti na račun obroka, ki je prišeo 1. novembra t. l., ga bo banka ali vrnila dužnikom, ali pa ponūcala za odplaćilo pridoćih obrokov, če bo pa poslani znesek menši, bo od dužnika terjala, da razliko poravna.

V zvezi s tem se dužniki obveščajo, da lahko pošlejo navedene zneske PAB-i taki, šče prle, kak dobijo poziv za plaćilo od zavoda ali zadruge, ki so jim bili do zdaj dužni. Ravnotak se dužniki opominajo, da lahko taki pošlejo PAB-i na račun odplaćila tudi vekši znesek ali poravnajo tudi ves dug, v tom slučaji bo-

Kak dugo šče ne dobimo nove bolnice?

Znano nam je, da se je zbrao v Soboti odbor za novo bolnico, zaveda se pa ne gible nikam naprej; bolnica ešče zmerom stoji takša, kak prve. V Soboti je bila že tudi banska inšpekcija i komisija dostakrat, premišlavali so, ka bi se vse moglo napraviti, zamajavali so s svojimi glavami nad takšimi nehigijenskim razmerami i čili smo, da se je predlagalo, da se bolnica zavolo nehigijenskih razmer zapre.

Pa vse je ostalo pri starom: sobočki špitao je ešče izda najslabši v celoj našoj državi i ma mogoče na celom sveti malo kde para. To je naša kulturna sramota! Kde na sveti je mogoče, da v jednoj bolnici tak smrdi, kak v sobočkoj? Kde i v šteroj bolnici so betežniki tak stisnjeni, kak ravno v Soboti? I kde i v šterom mestu se šče imenuje to bolnica, gda tak stisnjeni betežniki morejo zvdn smrdilūge ešče po dva ležati v jednoj posteli? Stranišća po gostilnaj morajo odgovarjati predpisom, v sobočkoj bolnici pa ne odgovarjajo. Teliko nam predgajo od nevarnosti trahome, mammo že dva zdravstveniva doma, zvūn toga se ešče namerava v Lotmerki postaviti eden, na novo bolnico pa kak da bi pozabili; ali ne preti nevarnost v kakšemkoli pogledu na betežnike, če so v takšoj tesnobi? Vnogo nam pripovedajajo tudi od vzgoje i zdravja dece; v sobočkoj špitai pa so deca stisnjena med starejši, kak zavci v štali pod jasle. Što bo noso odgovornost za to, če se kakšemi siromaki zmeša pamet? Kak ga naj spravimo v sobočko bolnico, če ga pa nemrejo djati na posebno posteo, ne pa šče v posebno hišo, ar nega mesta, med druge betežnike pa takšega denok nemrejo dati. Zvūn toga pa ležijo eden poleg ovoga ljudje od raznih betegov, ka pa vendar ne ide.

Kraljevsko bansko upravo prosimo, naj si pogledne ešče ednok, kak so naši betežniki spravleni v toj bolnici i naj napravi toj sramoti že ednok konec, dokeč je ešče ne kesno.

Skūšnje mammo z Delavskim domom i gimnazijov, da se pri nas vsakša stvar zavleče na politično ali osebnopole i tak je bilo mogoče tudi dozđaj z našov bolnicov. Toda kda je potrebno, da prestopiš prag bolnice kak betežnik, ne misliš na to, ali je to edne ali druge stranke zaslūga. Dužnost nas vseh je, da že vendar ednok dobimo prepotrebno bolnico za naše, v prvovrsti siromaške betežnike, pa tudi za tiste, ki majo ešče nekaj penez, da ne hodijo po drugih bolnicaj, da so lahko doma poleg svojih starišov i dece. Ne gledajmo na tiste, ki so ešče proti toj krvavo po-

do rešeni v odgovarjajočoj meri obresti za bodoče. Če se dužniki ne bodo ravnali po dobljenih plaćilnih pozivaj, ali po tom sporočili, bodo po določbaj členu 48 uredbe zgūbili ednok za vsikdar pravico, da bi se smeli šče nadalje okoristiti z olajšavami pri plaćili, kak določa uredba. Od takših nerednih dužnikov se bo brez nadalnoga sterjalo izplaćilo celoga duga na zvršilen način s pomoč-

trebnoj bolnici i to zavolo politike ali zavolo drugoga. Naša dužnost i naša pravica je, da zahtevamo od države to i to zavolo toga, da ostane naše ljudstvo zdravo.

Zato je potrebno, da se cela naša krajina i Mursko polje s svojimi poslanci, banskimi svetniki i župani zgene za novo bolnico v Soboti, celo pa nova obč. uprava Sobote, od štere pričakujemo najveć smisla za prepotrebno bolnico, ve vsakši den vidi, kakše žalostne razmere so tam. Drugi so že vsi prišli na vrsto pred nami, v Ljubljani v Maribori i v drugih krajaj naše države si zidajo nove bolnice, mi pa samo gledamo, če pridemo na vrsto i to najzadnji ali pa nikdar. Naj ne bo prekesno i naj nede nam trbelo davati teški odgovor sebi i svojemu ljudstvu za to! I što se nam ne priklūči v toj zahtevi po novoj bolnici, za tistoga bomo denok znali, da je proti našemu ljudstvu, ki je obsojeno, da je v takših v nebo krićečih razmeraj sobočke bolnice.

Znamo, da se že večkrat probalo postavitev nove bolnice zavlećti iz razloga, da nega penez. Pitajmo se, ali se ne bi dalo kde indri prišparati za našo krvavo potrebno bolnico v Soboti? Znamo, da so za popravila v zdajšnjoj bolnici že telko penez potrošili, da je greh, ar iz te bolnice se ne more napraviti to, ka zahteva čūt za zdravje i higijeno. Potreboča po novoj bolnici se ne more gojiti na nikši drugi način, kak samo z postavitvijov popunoma novoga poslopja, ar je vse pretesno i do duše žalostno.

Ar takše nehigijenične razmere škodūjejo tudi spoštūvanji do države, da se neso odpravila ravno v našem obmejnom kraju, zato bi bilo tudi potrebno, da se že ednok tudi Beograd za te razmere začne zanimati i da podpre našo bansko upravo, da se zadosti pravici našega socialno najslabšega ljudstva i njemi preskrbi zavod, kama bo lahko šo z zavūpanjom iskat vsakši svojo izgūbleno zdravje.

Znamo, da ma zdajšnja kraljevska banska uprava najveć smisla, da se siromaškomi ljudstvu na te ali drugi način pomore, ve pa zida novo bolnico v Maribori i preurejuje gornjeradgonski grad za hiralnicco za odnemogle, obstarane itd. i osvedoćeni smo, da pogledne tudi k nam prek Mūre i da nam to, ka nam ide po vseh človečih pravica.

Potrebnost po novoj bolnici v Soboti je postanola tak velka i hitra, da se na nikši način ne sme i ne more več odlašati brez nevarnosti i kvara za naše zdravje!

jav davčnih oblasti, skupno z izterjanjem kazenskih obresti. Zato se opominajo prizadeti dužniki, da se ravnajo po tom sporočili i da se taki odzovejo plaćilnim pozivom. Penez naj pošlejo neposredno PAB-i s toćenov navedbov svojega krstnoga i rodbinskoga imena, kraja prebivanja i zavoda ali zadruga, šteroj so dozđaj dužni bili.

(Iz pooblašćene agrarne banke.)

GLASI.**SLOVENSKA KRAJINA.**

Lepi pozdrav Prezvišenoga nadpastira v izseljeniški štetilki Novin. Prezvišeni gospod knezoškof i apoštolski administrator so poslali lepi, iz srca izvirajoči pozdrav za izseljeniško štetilko Novin izseljencom Slovenske krajine. Da prečetejo lubez-ni pune reči svojega nadpastira po sveti raztepane njuve ovčice, poskrbite stariše i domači izseljencov, da to štetilko do rok dobijo. Hitro nam pošlite naslov izseljenca, kdekoli je, da njemu jo dostavimo. To se tiče tistih izseljencov, ki neso naročeni na naše liste.

Vmrila je v Lendavi ga. Rošáš Matilda, žena vpokojenoga sodnoga oficijala na zemljiški knjigi v Lendavi. Pokojna je mela raka. Iskala je zdravje v Szombathelyi, pa so jo domo poslali, gda so videli, ka nega pomoči. Pokojna je bila dobra katoličanka, plemenitoga srca. Naj počiva vu miri!

Obeso se je v Čentibskih gorica Zadravec Jurij, oča drobne dece. Z ženov sta ne bila v dobrom razmerji. Bila sta se večkrat. Preminoči teden je prej tudi ženo zbio, zavolo toga, ar je živela z drugimi moški, a na drugi den se je zavolo žalosti obeso. Med ljudstvom pa ide glas, ka se prej ne sam obeso, nego da so ga zadavili drugi, s šterimi se ne razmo i so ga potom obesili. Ka je na tom istine, ne vemo, samo to se nam čudno vidi, da niti zdravnik ga ne preiskao. Mogoče da preiskava vse dožene. Pokojnoga so taki zakopali — brez duhovnika.

Vtopo se je Rochlitz, inžener, sin Genterovskoga mlinara. Nekde pri Bihači so most delali. Pet se jih je pelalo v motornom čuni k mosti, šteri se pa prevrge. Eden se je rešo, a štirje so se vtopili, med šterimi je bio tudi pokojni inžener, naš domačin. Naj njemu bo tujja zemla v Zagrebi lehka, domačin pa, ki so zgubili v edinom i ljublenom sini svojo najbolše dete, izražamo naše sožalje.

Vsem občinskim uradom naznanjamo, da se dobijo v tiskarni i knjigarni Balkányi Ernesta v Lendavi „Potrdila“ od likvidacije kmečkih dugov po niskoj ceni. Vsem obč. uradom pošlem tudi po pošti, samo naj zahtevajo po ednoj dopisnici.

Lipa. Glas iz Turnišča sporočen, da jaz zato ne kandidiram za predsednika občine Turnišče, ar sem ne dobo podpisov, je netočen. Gašparič Števan.

Novi učitelje v našoj Krajini. V zadnjem časi je bilo imenuvanih več novih učitelov. Od teh pridejo v Slovensko krajino: Fabijani Vladimir v Mostje, Gerčar Alojz na D. Bistrico, Palčič Ivan v Bakovce, Pečovnik Stanislav na Tišino, Perenič Danijel v Predanovce, Starc Bogomil v Gaberje, Švigelj Bogomila na Dol. Bistrico, Cerkovnik Jožef v Dokležovje, Zalokar Antonija i Čepon Neža v Gornji Lakoš, Tominec Marija v Odrance, Klinc Ana v Dobrovnik, Ares Marija v Zamostje, Lešar Marjeta v Malo Polano, Nagode Elizabeta v Veliko Polano, Bevc Bogdana v Fikšince, Turšič Ernestina i Zihel Helena v Serdico, Školar Doroteja na Tišino i

Sima Amalija v Mačkovce. Vupamo, da bodo v kratkom sledila šče druga imenovanja i da bode na vseh šolaj zadosta učitelstva. V lendavskom srezu menka šče 7 učiteljskih moči.

Kak pomagaš svojim najnesrečnejšim bratom i sestram? Najbole nesrečni so pač tisti, ki so betežni na tuberkulozi (jetiki). Tem pomagaš samo tak, če pristopiš k Krajevnoj protituberkuloznoj ligi v Lendavi za lendavski okraj, ki bi rada v najkračšem časi odprla protituberkulozni dispanzer v Zdravstvenom domi v Lendavi, kde bi se preiskavalo i vračilo betežne ljudi na pljučaj. Letna članarina znaša samo 12 Din. Liga je nazposlala vabila k pristopi vsem občanom, šolam, uradom i društvam. Ni edna nabiralna pola naj se ne vrne prazna. Pristop se lahko prijavi pri predsedniki, sreskom načelniki dr. Bratini ali pa v Zdravstvenom domi v Lendavi pri šefi doma, zdravnik dr. Korbarji, ki je tajnik društva ali pa pri društvenoj blagajnici, zaščitnoj sestri Klunovoj tudi tam.

Polana. Po posli sem prišeo z tivarišom, delavnim kmetom v Polano. Vzmemem si potrebno hrano v gostilni. K meni sedeta dva človeka i kak sta priznala, oba švercara. Eden je začo gromno gučati proti Cerki i duhovnikom i jamrati na krivice. Njemi odločno povem: Vaša deca ne bi trpela nikšega pomenkanja, če bi vi doma delali, kak te moj pajdaš, kmet dela. Vi zdaj plačate peti liter vina. Če bi to, ka dnes i drugoč zapijete, dali vašoj familiji i bi redno delali, ne bi gučali tak noro i nebi nikšega pomenkanja trpeli. Nego komunistom je ne za delo, samo za jelo i pilo. — Poročevalec.

Novo vodstvo gasilcov. Dondajšnje staro vodstvo gasilcov v Ljubljani je bilo razrešeno i novo imenuvano začasno, dokeč se ne zvršijo volitve za novo vodstvo. Za kotrigo osrednjega odbora je tudi zvoljeni naš domačin g. dr. Klar, narodni poslanec. Iz srca čestitamo i se veselimo z vsemi našimi gasilci.

Na podporo Novin so darovali v Din. sledeči: g. Neubauer Jožef, bančni uradnik, Lendava, 40, N. 2-50. Bog plačaj.

Davkoplačūvalci!

G. finančni direktor je ugodo prošnji narodnoga poslanca g. Dr. Klara i poslao svojega uradnika, ki bo te dneve pregledao poslovanje davčne uprave v Lendavi i preiskao, kde je vzrok velikim nerednostam i neprilikam, štere so meli vnoji davkoplačūvalci zadnje čase s čekami. Tak mamovupanje, ka se vse nerednosti i neprilike naskori odstranijo i več ne ponovijo. G. finančnomi direktori dravske banovine pa se tem potom najlepše zahvalujemo za njegovo naklonjenost.

Mi smo vsikdar zadnji. Pet učitelj je čakalo v Sloveniji že pet let na službo. Prva med temi je bila zapisana Luthar Marjeta z Črenovec. Pa zgodilo se je, ka so ove štiri imenuvane samo Lutharova ne. Ne bomo sodili, nego odkrito povemo, da nas boli to zametavanje našega ljudstva. Če bi zmed petimi tri dobile mesto, dve pa ne i če bi med tema dvema edna bila naša, nikaj ne bi pravili, ali zdaj, gda samo i jedina hči Slovenske krajine nema mesta po petletnom dugom čakanj nas boli, čeravno de se nas čvalo za separatiste.

Katastrska uprava v Lendavi. Podpisan je odlok, da se katastrska uprava preseli iz Sobote v Lendavo, ki ma na skrbi kataster lendavskog sreza. To so zahtevali po želi celoga sreza banski svetnik g. Klekl letos na zasedanji banskoga sveta. Vnoge hoje i vnojih stroškov se s tem reši naš narod.

Turnišče. Naš kantor, g. Domminko Štefan, je pozvani, da odsluži svojo vojaščino. Služo bo devet mesecov. V tom časi ga bodo nadomeščale č. sestre iz sirotišnice Deteta Marijike. — Higijenski zavod nam da poleg cerkve na občinskem skopati študenec, ki de meo do štiri metre globočine i zdravo vodo v njej.

Senje v Črenovcih bo 23. novembra i to kramarsko pa živinsko. Ar je 20. okt. bilo preslabo vreme, se je senje na 23. nov. preložilo.

„Omegi“ M. Krajine. Naše uredništvo se drži zdravoga pravila, da na nepodpisana pisma ne da odgovora. „Omega“ bi mogla dokazati, da je pooblaščena v imeni našega ljudstva gučati i bi mogla teliko kuraže meti, da bi svoje pravo pošteno ime vupala podpisati. Ar pa niednoga, ni drugoga ne včinila, je nikaj drugo ne pred vsakim razumnim i poštenim človekom, kak zadnja litera grčke abecede. To Klub Prekmurskih Akademikov tudi z bridkim srcem mora vzeti na znanje.

Lansko naročnino iz Francije sta plačala: Lebar Daniel iz Sr. Bistrice i Maroša Štefan iz Gančan. Prosimo i ostale dužnike, da kempre poravnajo svoj dug.

„Kalendarje smo gotovi. Radi bi potūvali v vsako faro, a nemremo, ar je veliko blato i tudi mrzlo, bos i goli nemoremo. Dragi naročniki, plačajte vso naročnino, ka si kupimo črevle pa obleko, da lejko pridemo do vaše hiše i te nas čteli i te se iz srca veselili vsemi, ka je v nas naštampano.“ — Kalendarje Srca Jezušovoga.

Pogovor v krčmi. Neki poročevalec je naznavo uredništvi Novin, ka je v krčmi pitao nekoga sumlivo-ga človeka: „ka bi ti klao pope i nune, če bi tu vōvdaro komunizem?“ I je hladnokrvno odgovoro: se zna, da bi je klao. V krčmi pri pili je to povedao. Tū, po krčmaj, po plesnih veselicaj, kde se ruši vse tisto, ka Cerkev zida pri nas z svojimi navuki, tū se vse podira. Strašen odgovor čaka stariše i tiste, ki dovoljavo takše plesne veselice i ki podpirajo na kakšikoli način širjenje komunizma.

Dobo je pošteni odgovor. K navuki sta šia mladoženec i sneha. Sreča jiva nekši akademik i njima pravi: „ka sta noriva, ka ideta popa poslušat, zadosta je, ka mata eden do ovoga nagnenje“. Za odgovor je dobo: „Dva spola živinčeti tudi mata samo nagnenje eden do ovoga, idi pa se njima postavi za predsednika, nam krščenikom te ne trbe“. Jeli ka pošteni i zasluženi odgovor.

Politični pregled.

Spravišče treh držav v Beči. Zastopniki Italije, Madjarske i Austrije so se sestali v Beči, da si pogovorijo, kak naj delajo skupno na političnom i gospodarskom poli. Madjari so tū zahtevali, naj se njihove meje popravi, ar majo milijone svojih ljudi zvūna mej svoje države. To so povedali proti Češkoj, štera ma popolnoma madjarski Csepelkőz i proti Romuniji, štera ma popolnoma madjarski del Erdelya z Koložvarom. Naša država ne pride vpoštev. Tūdi so zahtevali Madjari, da smejo meti vojsko. Romuni so proti zahtevi Madjarske napravili velike manifestacije. Naša država ne proti tomi, če de Madjarska mela vojsko, štera bi se borila proti komunistom, a žele prle napraviti pogodbo z Madjari, ki se tiče odnošajov, ki naj bi obstojali med našov i madjarskov državov.

Nemčija i Japonska v zvezi. Nemčija i Japonska sta sklenola zvezo proti boljševikom, to je proti Rusiji. Ta zveza se toti ne vidi Angliji, ki je dozdej bila takrekoč jedina zaveznica Japonske, a nevarnost boljševizma popolnoma opravičuje zvezo med Japonskov i Nemčijov, kajti Japonska je sosed boljševičke Rusije.

Polska i Jugoslavija v Londoni. V Londoni, glavnom mestu velike Anglije, sta obiskala krala i voditele države polski minister za zvūnešnje zadeve dr. Beck i Njeg. Vis. knez Paveo, naš kral. namestnik. Oba sta bila prav prisrčno sprejetiva i pozdravleniva.

RIM. KAT. VERSKA OBČINA V D. LENDAVI
razpisuje

mesto kantorja.

Reflektanti naj svoje prošnje vložijo pri župnem uradu v Dolnji Lendavi do 8. dec. 1936. Prošnji je priložiti: Rojstni i krstni list, potrdilo sam. odnosno zakonskega stanu, spričevalo (diplomo) orglarske šole odnosno glasbene šole, nrastveno spričevalo župnega urada. Prosilec mora popolnoma obvladati slovenski i madjarski jezik. — Volitev in javna izkušnja se bo vršila 10. decembra ob 9. uri.

R. K. ŽUPNI URAD.

Osvobojeno mesto Arlanzon pozdravlja bele čete na njihovom pohodi proti Madridi.

žef nam je v zlatih besedah naslikal sv. Martina: kot čistega in ponižnega Kristusovega viteza, ki je ljubil siromaka . . .

Popoldne ob pol 5 smo zaigrali — Martiniški dijaki — v kat. prosvetni dvorani lepo igro: „Beraški študent“. Dvorana je bila nabito polna, tako da nekateri ljudje niso imeli prostora, da bi prisostvovali naši igri.

Igra je po sodbi vseh sijajno izpadla in naši igralci so pokazali, kaj premore veselje do skupnosti. Zato bomo na željo občinstva našo igro ponovili.

Tako smo zaključili naš lep dan v veselju in molitvi, kakor pravi Don Boskovi otroci. — Vse življenje v naši hiši je kakor lepa stavba, zidana iz oglaženega kamena, ki je v najlepšem redu. Toda ta stavba seveda je tudi okrašena: z najlepšim krasom katoliških svetkov, katerih se udeležuje tudi naše ljudstvo, in za katere nam lahko marsikdo zavida.

Naj se razčisti. Nov. 14. je bilo v Lendavi učiteljskoga društva spravišče. Na tom spravišči je prej neki mladi učiteo ete grozne reči povedao: „Med nami sedi eden vohun“. Ne trdimo, da je to istina, samo pitamo, če je to istina, ar se guči, da so se gornje reči povedale. Če bi se te reči zaistino povedale, bi vsebūvale grozno žalitev ne samo za tisto osebo, na štero so bile namenjene, nego na celo društvo i celi učiteljski stan. Zato zahtevamo od oblasti, da to zadevo razčisti i če je krivec, štokoli je, naj ga po zakoni strogo kaštiga.

Nemačko-jugoslovenski industristriki i trgovački adresar se zove knjiga, v šteroj so notri vse vekše nemške firme, ki dobavljajo vsakovrstne mašine trgovcom i obrtnikom. Se priporoča te katalog, ki je zaistino dragoceni kazač pri naročtvi. Naslov: Gesellschaft für Aussenhandelswerbung m. b. H. Berlin W. 35, Grossadmiral von Koester-ufer 79.

Ograd za dijaštvo Slov. krajine.

Svetek sv. Martina v Martinišču. V nedeljo, dne 15. t. m., smo obhajali naš veliki hišni praznik Martinovo. Čistemu vitezu, sv. Martinu, je izročeno naš zavod v varstvo. Ta dan so zapela mlada srca v veselju in sreči in lahko bi rekli z našim velikim Slomšekom:

Tukaj je veselje doma — tukaj ga iščite! S tridnevnicom smo se pripravljali na praznik. Zjutraj, na veliki dan, nam je prinesel Jezus, pri sv. obhajilu v naša srca, sonce miru in veselja. In po to sonce je prišlo tudi naše ljudstvo, ki je razumelo velikega Slovenca in je šlo za njegovo besedo... Pri sv. maši, ki jo je ob pol 11 daroval g. Krantz Jožef, dekanjijski upravitelj, je bila mala Marijina kapelica natprana ljudi, ki so prinesli svoje prošnje in težave pred oltar Kristusovega borca. — Veleč. g. Klekl Jo-

Narod i narodna zavednost.

Večkrat se kmečkim prostim ljudem v oči meče, da so ne, ali pa premalo narodno zavedni. Večkrat mislimo, da je resan tomi tak i to zato, ka ne razmimo, ka vse je s toj rečjov: narodno zaveden ali nezaveden, povedano i mišleno. Prosti ljudje si te reči nemremo zadosta razložiti v štero koli stran jo obračamo, nikdar ne zadovolno nešternih kričaćom, šteri nas vsikdar majo za nekše državi nevarne elemente.

Da bomo na jasnom, glejmo, ka je narod i ka narodna zavednost.

Vsaki človek spada k ednomi narodi, iz šteroga je prišeo i za šteroga mora delati. Kak je vsaki človek član edne družine, tak je tudi član ednoga naroda. Več takših družin ali rodov, šteri so si v rodi med seboj, se združijo, da vküper živejo, vküper prenašajo usodo, dobro ali slabo, se vküper veselijo ali pa žalostijo. Iz vnogo takših, med seboj si rodnih družin, nastane narod ali država. Pri nastajanju kakšega naroda je ljudi ne vodila samo pamet ali kakš dobiček, nego k tomi jih je gnalo srce i lübezen, da si ščejo kak družina ednoga roda, edne krvi i ednoga jezika, vküper deliti usodo, dobro ali slabo, veselje ali žalost. Tüdi mi v Slovenskoj krajini smo začnoli kak narod na te način, da se je več rodnih družin vküper združilo i zedinilo z namenom, da ščejo vküper prenašati svojo usodo. Nekdaj smo bili velika družina ali država, da pa razne, ešče močnejše države so nas razkosale, zgübili smo slovenske kneze i s tem je prenehala naša narodna samostojnost. Drugi slovanski rodovje so se združili v mogočne države, Bolgarijo, Srbijo, Hrvatsko, Češko, Polsko, a na severi čarnoga morja, po nepreglednih polaj pa Rusija. Vse te slovenske države so bile negda v nepretirganoj vrsti, samo Vogri, gda so iz Azije prihajali, so vrezali brazdo med slovenske države. (Dale.)

Janko Verbašnák:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

Pod besedo Karitas torej moramo razumeti v Kristusovem smislu celoto vseh naših dolžnosti do našega blišnjega. In kdo je naš bližnji, nam dovolj zgovorno pojasnuje Jezus v prelepi priliki o „usmiljenem Samaritanu“. Ne samo prijatelj, ampak tudi sovražnik. Iz te Jezusove prilike je dovolj jasno razvidno, kaj hoče božji Zveličar od slehernega človeka: usmiljeno srce do vsakega človeka, tudi do sovražnika in sicer ne radi plačila, ki nam ga obljublja v večnosti, ampak radi Boga, ki je naš skupni Oče, kakor nas je učil v svoji večno lepi

Mlada sneha.

Sosidova Anica je bila mlada i lepa dekla. Eli konči njoj se je tak vidlo, da je lepa. Poleg toga pa je bila ešče bogata i edinka. Vse to, i slaba domača vzgoja, jo je napravilo, da je postala gizdava, da je visoko nosila glavo. Večkrat se je rada hvallila, kelko ji je že hodilo vogledi, pa da nikoga nešče. V istini je pa dozdaj ešče nišče nej prišeo.

Ednok ji je prijateljica ovadila, da bodo pri njoj gostüvanje služili — sapa se njoj je stavila i od nevošččnosti je zelana postanola.

Ne je mogla razmiti, zakoj bo prijateljica prle sneha kak ona, čiravno so strašno bogati. Ne je mogla najti več pravoga mira, dokeč je nej materi potožila svoje težave.

Materi je nej trbelo dvakrat praviti, Zato ka so jo že lani šteli omožiti, pa so oča pravili, da je ešče premlada. Bila je komaj v 17. leti.

„No oča, so pravili materi, zdaj pa več ne boš gučao, da je Anica premlada — i ka boš čakao. Gledaj, Martinov Francek se zna oženiti — kde boš pa te drugoga iskao, šteri bi meo telko kak naša.“

— Materi, konči bi ešče edno leto počakali, da bi postala nikelko starejša i bi se navčila več kaj šivati i kühati. Drugo je pa tüdi, či je njoj vola Franceka.

Pisma naših iz tujine.

Perša Agneza, Coudray, Francija iz Lendave. Velepoštüvani gospod! V imeni Jezusa i Marije vas pozdravim i prosim, pošlite mi Marijin List. Sam ga rada čtela, gda sem ešče doma bila, zdaj pa ešče raj. Čeravno sem trüdna, ga prečtem, to mi je jedina tolažba. Sam v jako slabom mestu, komaj ednok sam smela v cerkev. Pozdravljam vse gospode duhovnike lendavske i vse pri upravi Novine. (Liste smo poslali, če šteroga ne bi dobila, nam javi. Vrednik.)

— **Šlemer Adela, Vidonci iz Francije.** Pozdravljam vas i vam želem duga leta zdravje i veselje. Pošlem poleg naročnine dar za misijonara Kereca, ka sta mi dala Bunderla Kalman i žena z Matjašovec, to je 30 Din., naročim pa molitveno knigo: „Molite bratje“. (Peneze sprejeli i odposlali na Rakovnik. Molitveno knigo tüdi tebi, daj nam glas, če si jo že sprejela. Vrednik.) — **Marič Agneš, Anor, Francija od sv. Jürja.** Neizmerno želem čteti naše Novine, Marijin List i Marijikin Ograček, naj mi redno pošilajo. Pozdravljam vas, g. urednik, pa moje lüblene stariše, sestre, brata, celo jürjansko faro, njene duhovnike i vso rodbino. Ka je od naročnine više, naj obslüzijo edno sveto mešo za mene. (Penez sprejeli, sv. mešo opravili. Vr.) — **Pintarič Števan, z Doklec, Zvojka, Magdi Ivan z Rankovec, Jakob Gusti z Lipovec, Chieri, Italija.** Vi znate, ka Sloven, gde šte je, je Sloven. Tak smo tüdi mi. Zato se zanimamo za Slovensko krajino i radi čtemo kaj v lepom našem jeziku. Vi ste nas že razmili pa te pravili: „Ja tej bi pa radi, ka bi njim jes kšeni Novine pa Marijin List pošilao“. To bi bila naša žela, če bi mogli vdblati bar Marijin List. Nešče mo pa, ka bi vse kšeni bilo, zato pa že zdaj pošilamo edno našo sliko, tak te nas bar poznali, štero vas prosimo, ka bi djali v Marijin List. (Vse bo v pravom časi, pozdravljeni. Vr.)

molitvi. Po Jezusovem nauku je Bog torej naš Oče in mi Njegovi otroci. Kaj torej sledi iz tega Kristusovega nauka za nas vse; da smo si med seboj bratje in sestre ne oziraje se na stan, bogastvo in odlike. Ako pa smo si bratje in sestre med seboj, tedaj pa nujno velja beseda apostolova zlasti vsem tistim našim bratom in sestram, ki posedajo premoženje: „Kdor ima zaklade tega sveta in ako vidi svoje pa brata trpeti pomanjkanje, zapre svoje srce pred njim, kako še more v njem ostati ljubezen božja“.

Dolžnost podpirati siromake je torej naša sveta dolžnost tembolj tam, kjer ne more zmagati krščanska pravičnost. — (Dalje.)

— Njoj vola! telko mo že gledali vsi, da njoj vola pride; vej pa to pravi sama i vidi, da bogšega za njo nega. Kühat i šivat se je pa že itak hodila včiti i to je zadosta za domačo potrebo.

— Ti se materi preveč siliš?
— Te boš pa gledao skoz prstov, či ti Francek vujde. — Pa pomoč ti že tüdi trbej.

Anicina mati so že telko gledali, da so svoj cio dosegnoli. Postali so najbogatejši v vesi.

Prišao je veseli den zdavanja i gostüvanja. — Pa tüdi to oboje je minolo.

Do zdaj so bili ešče vsi zadovolni i dobro so se razmili.

Francek si je ednok v gošči hlače prasnol i je dao svojoj mladoj ženi, da bi njemi je zakrpala. Vsa vesela je bila, da je mogla Franceki kaj včiniti.

Na drugi den so stražare devali pri ritari i tüdi Francek, kak mladi vert, bi bio rad, da bi dobre stražare zebrale, ne kak sta bila dozdaj. Doma se je nikelko zakesno pri deli i tak se je silov oblačo, niti ne da bi pogledno, kakše hlače si je oblekao.

Naglo stopa dol po vesi, samo da ne bi zamüdo. Pridrüži se k prvoj grüči lüdi, štera je stala na ritarovom dvorišči i se živo pomenküvali, koga bi, ali bi stare nazaj ali ne.

ZDRAVSTVO.

Dr. Gregorc Albin,
zdravstveni svetnik.

O otroški ohromelosti.

Po okuženju, to je od trenutka, ko so kužne klice dospele v naše telo, traja do izbruha prvih znakov bolezni osem do dvanajst dni. Ti prvi znaki sličijo precej v začetku drugih vročnih bolezni n. pr. gripe. Telesna toplota se poviša do 38°—39° C, redko više, pojavijo se bolečine v udih, nastopi nahod, katar grla, angina, bronhijalni katar in močno potenje, posebno na glavi. Mnogokrat je pripogibanje glave zvezano z bolečinami ali nemogoče; posamezni deli kože so izredno občutljivi in boleči. Posebno važno je zmanjšanje napetosti v posameznih skupinah mišic, v katerih že manjkajo normalne reakcije na gotove dražljaje. Največkrat se opaža to zmanjšanje napetosti v mišičevju trebuha. Vsi ti znaki pa so mnogokrat tako slabo izraženi, da jih more opaziti le zdravnik in zato je predvsem potrebno, da se pri vsaki bolezni s povišano telesno toploto pravočasno pokliče zdravnik, posebno še, ako so se v okolici že pojavili slučajni otroške ohromelosti. Zdravnik bo odredil vse potrebno glede zdravljenja in nadaljnje oskrbe bolnika. Tudi bo preskrbel vse, da bolnik ne postane vir novih okuženj v svojih sosedovih. Važno je, da se bolezni spozna že po teh začetnih znakih, predno pride do ohromenja raznih delov telesa, ker je zdravljenje zanesljivo uspešno le v začetku bolezni. Že nastala ohromenja se namreč redkokrat popolnoma ozdravijo.

Ohromenja nastopijo največkrat drugi do peti dan po nastopu opisanih začetnih znakov bolezni in sicer se pojavijo ta ohromenja predvsem na nogah, ki jih bolnik ne more dvigniti in z njimi gibati, ali na mišicah trupa in tilnika, kakor tudi na rokah. Ta ohromenja lahko zadenejo več telesnih delov naenkrat ali samo posamezne ude, kakor se je pač razširilo vnetje na hrbtnem mozgu po zastrupljenju s kužnimi klicami. Ohromele mišice se hitro sušijo, atrofirajo. Ta ohromenja se pri pravočasnem in uspešnem zdravljenju po tednih in mesecih lahko delno popravijo, le redko pa se mišicam povrne popolna prejšnja moč. Z zdravljenjem ohromelih udov je treba začeti čimpreje, ako hočemo doseči uspeh. Sistematično in uspešno zdravljenje je najbolj izvedljivo v bolnicah, kjer so pri roki vse potrebne priprave in aparati za zdravljenje.

Za zaščito zdravih ljudi pred obolenjem na tej bolezni, ali kakor pravimo s tujim izrazom za profilakso, je predvsem potrebno, da zdravstvena oblast i zdravniki izsledijo vse slu-

Tüdi Francek pove, kak bi bilo bogše. Bio pa je tüdi tam fretasti Andraš, šteri je bole za špajs, kak pa zaistino pitao Franceka, či se nej oblekao hlač naopak.

— Vej pa vidiš, ka maš hlače naopak ali pa je krpa odzvuina prišita. — Krpa je odzvuinā. Hehehe, se smejejo okoli.

— To so znan mamica krpali, oni pa že ne vidijo dobro. — Franceka grata sram, da je nej znao, kam bi gledao, ali ka bi povedao.

Niti je nej čakao da bi stražare zdejvali, liki se je vkradno skrma domo prek po škednjaj, naj ga samo nišče ne vidi i sreča.

Po poti si misli, dobro ženo sam si vzeo, dobro me je v špot spravila. Njeno šivanje i krpanje i vse vküper . . . kune po škednjaj.

Komaj domo prifüče, že čüje, ka materi nad Anicov nekaj burdijo: Vse si nam obed sposmodila: friganca se ti je zgorela i presolila si — za nikoj je nej, niti svinje ne pojejo.

Francek to čüje na pragi, se prime za glavo i zaječi: Bogastva sam zagrabo dosta — pameti pa nikaj.

Glās zvona.

V mraki sam stao vöni na ogradi. Bio je lepi, skoro sprotrolešnji večer,

čaje te boleznii. To pa je mogoče le, ako jih pri njih delu podpira vse prebivalstvo in prijavi zdravnikom vse sumljive slučaje. S tem koristi bolniku samemu, ki pride pravočasno do smotrenega zdravljenja, predvsem pa se s tem preprečijo številna nova obolenja v bolnikovi okolici. Vsa izločila bolnikov, tako sluz iz grla in nosa, vse kar bolnik izbruha, kakor tudi njegovo blato je treba sproti razkuževati. Sostanovalci bolnika morajo biti kontumacirani skozi 12 dni in ne smejo priti v dotik z ljudmi iz drugih hiš. Učenci, ki so preboleli to bolezen, ne smejo najmanje osem tednov obiskovati šole. To so v glavnem ukrepi, ki so potrebni proti razširjanju te nevarne bolezni. Ako se ti ukrepi strogo izvajajo, ni potrebno, da bi se bolezni razširila v tako veliko epidemijo, kakor se je v zadnjem času v sosednji Avstriji, kjer je zahtevala tudi precejšnje številno smrtnih slučajev.

Pošta.

Šohar Karol, Flayon. Peneze sprejeli. Tvoje vse plačano, za sestro pa 5 Din 25 par. Njej smo od 1. novembra poslali Novine, dužna je ešče na to leto 6 Din 75 par. Prosimo kemhitrej te peneze i naznanilo, jeli ta naročnika tüdi v novom leti, ali ne. — **Peterka Ana, Plancy.** Peneze sprejeli, znesli so 94 Din. Duga je ešče 6 Din. Zdjaj je frank spadno, zato je menje vreden tüdi v naših penezaj. — **Fr. Rožman, Cleveland.** Oboje peneze sprejeli i Horvati poslali že naše liste. Bog plati. Vsi pozdravljeni. — **Katančič L. Veščica.** Na letos vse plačano, na lani je 20 Din. duga. — **Gomboc Ludvik, Ligny.** Hvala za podobico sv. Terezije španjolske, kalendarje so gotovi, lejko pošlete peneze za nje. Koštajo 12 Din. — **Horvat Marija, Ortiges, Francija.** Brat je naročo liste, plačani neso. Daj nam odgovor, kda i po kom so plačani, ka poiščemo gor v knigi. — **Vrečič Matjaš, Vidonci 80.** Naročnino za hčer v Franciji sprejeli. — **Gumilar Aleksander, Vidonci.** Na letos ste vse plačali, duga nega. Frumen je plačao 20 Din. Ka je ešče dužen, pride na Dom sv. Franciška, kak pišete. — **Varga Rozalija, Eclaires, Francija.** Mi nikš knjižice ne moremo vzeti, pa tüdi dana nam je ne za naročnino v Franciji. To pa zato, ar mi z gotovim penezom moramo plačati poštno i tiskarno. Samo po dobroti smo vzeli knjižico za domačo naročnino, ar smo z knjižice lejko prepisali za brisanje našega duga v posojilnici. Za tüjino pa nikak. Zato pošli taki 200 Din. za lani i letos, pa če moreš kakšo podporico, ar mi moremo dragi intereš plačüvati od duga v kasi. Oča naj knjižice prekdajo za svojo naročnino, nego hitro, ovak de kesno, ar je v kasaj zdaj novi zakon.

IZMENJAVA OLJNOGA SEMENA.

Izmenjavam oljna semena za olje, lüpano i nikaj lüpano, kak: sunčeno, tikveno i repično po najvišjoj % stopnji. — **ALBIN SAGADIN, Beltinci.**

Hiša z opeko krita,

gospodarsko poslopje, 3 orale gozda, ena njiva, se radi družinskih razmer zelo ugodno prodā. Od cerkve in železniške postaje oddaljeno pet minut. Pojasnila daje in prodaja: **IGNAC LOVRENČIČ, trgovec v Križevcih pri Ljutomeru.**

nebroj zvezdic, se je počasi prižigalo na nebi, tüdi mesec se je zaspano prikazao. Nad vse to nebesko vsemirje je pa hodo jüžni vetrič, kak pajčolan tenkih oblakov, šteri so zastavljali pot mesečnoj svetlobi, da je bio kak otrüjeni i medeo popotnik.

Prek vsega toga stvarstva pa je pridoneo glas zvona iz farne cerkve, šteri je naznanjao „Zdravo Marijo“. Glas zvona je bio veličasten. Topeo jüžni vetrič je šče povekšavao njegov glas in ga neseo prek širne polane ino vesi v neznanost.

Spevao je zvon ednakomerno i svečano, kak je bio ves večer slavnosten i kak da bi nas spomināo, da smo gnjes slavili i dokončali nedelo, Gospodov den, naj zato tüdi v nas vlada tak slavnosten ino svetešnji düh.

Glas zvona nas je opomināo, naj tüdi mi dostojno posvetimo den i ga ne oskrunimo, šteri je posvečeni samo njemi, Večnomi krali i vladari vsega stvarstva i nikomi drugomi. Düh mi je za hip odplavao k glasi zvona z mislijov, kama se razgübla njegov glas? I zadnji glas mi je kak v odgovor dao, da se iz večnosti v večnost vnremo vsi, edni v večno veselje, drüdi v večno trplenje. Ves te lepi, tihi ino mirni doživljaj je pa preprečavao i oskrunjavo glas podivjane mladine na vesi. — n. — mladenec.